

Vlaams
Parlement

vergadering **C105 – LAN9**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 19 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over landbouwbedrijven die getroffen zijn door het winterweer
- 854 (2010-2011) 3

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de fouten in de perceelaangifte bij landbouwers
- 847 (2010-2011) 4

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over landbouwbedrijven die getroffen zijn door het winterweer - 854 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, ik viel bijna van mijn stoel toen ik vernam dat Waals minister van Economie Marcourt naar aanleiding van de moeilijke weersomstandigheden in december vorig jaar, zware verklaringen aflegde op televisie ten aanzien van de landbouwers en andere economische sectoren.

Ook Vlaanderen was getroffen door het winterweer waardoor de ophaling van melk, deels onterecht, niet kon gebeuren. Zo kon in de week van 20 december de melk bij 2 procent van de boeren niet opgehaald worden. Zuivelverwerker Campina liet bijna 150 melkveehouders letterlijk en figuurlijk in de kou staan. De melk werd niet opgehaald wegens overmacht. De betrokken melkveehouders moesten hun melk noodgedwongen in de mestput lozen. Die 150 melkveehouders waren over heel Vlaanderen verspreid, van Diksmuide tot Brecht.

Het Waalse Gewest zal verschillende miljoenen euro vrijmaken om bedrijven die recent getroffen werden door het winterweer te vergoeden. Dat kondigde Waals minister van Economie Marcourt eind vorig jaar aan. Blijkbaar heeft Wallonië veel meer geld dan Vlaanderen.

Het gaat bijvoorbeeld om horecazaken waarvan de klanten wegbleven of melkveehouders wier melk niet kon worden opgehaald door het rijverbod voor vrachtwagens. Minister Marcourt legt uit dat er verschillende procedures voor schadevergoeding mogelijk zijn: “Ofwel worden de financiële middelen rechtstreeks gestort, ofwel biedt Sowalfin, de Waalse ontwikkelingsmaatschappij, garanties aan banken die op hun beurt dan de middelen moeten verdelen.” In deze passage staat letterlijk wat minister Marcourt heeft gezegd. Ik heb daar geen eigen interpretatie aan gegeven om niet de indruk te wekken dat ik bepaalde insinuaties zou doen. Ik vind het een eigenaardige verklaring van minister Marcourt om horecazaken en alle andere economische sectoren financieel bij te springen.

Bovendien zei minister Marcourt dat alle soorten bedrijven, van eenmanszaken tot kmo's, die last ondervonden van het winterweer, zich kunnen richten tot het gewest. Misschien zal dit gefinancierd worden met Vlaamse middelen.

Minister-president, we wonen nog altijd in België. Om concurrentievervalsing tegen te gaan, moet het beleid onder de taalgrens gedeeltelijk hetzelfde zijn als dat boven de taalgrens. Ziet u de mogelijkheid om een soortgelijk initiatief te nemen als in het Waalse Gewest?

We hebben vorige week nog de discussie gevoerd over de varkenssector. We hadden het over de Europese regelgeving en de concurrentieregels. Kan een dergelijk initiatief conform de Europese regelgeving genomen worden? Wat is uw standpunt? Ziet u andere oplossingen voor deze uitzonderlijke problematiek?

De voorzitter: Ik heb vernomen dat Campina intussen heeft beslist om de melk toch te vergoeden. Dat leek me het logische vervolg van het verhaal, of vergis ik me, minister-president?

Minister-president Kris Peeters: Neen, u vergist zich niet.

De exacte uitwerking van deze maatregel in het Waalse Gewest is me nog niet gekend. In de laatste berichtgeving wordt niet meer gesproken over rechtstreekse compensaties, maar enkel nog over compensaties met betrekking tot intresten op mogelijke kredieten. Wat Vlaanderen betreft, kom ik daar later nog op terug.

Een dergelijke regelgeving valt onder de Europese regelgeving over staatsteun aan ondernemingen. Deze vormen van staatsteun moeten altijd op EU-niveau aangevraagd worden om concurrentievervalsing te vermijden. Voor maatregelen waarbij de steun onder een bepaald niveau blijft, kan de 'de minimis'-regeling gehanteerd worden. De steun moet op drie jaar tijd onder de 7500 euro blijven. De steun moet ook geregistreerd worden binnen de lidstaat, aanmelding is niet nodig. Europa is daarin heel duidelijk aanwezig.

Als er conflicten zijn, moeten we nagaan hoe die opgelost kunnen worden tussen de privéactoren. Er is een schaderegeling uitgewerkt tussen Campina en de betrokken landbouwers. Het gaat om een individuele schaderegeling naargelang de omstandigheden waardoor de melk niet kon worden opgehaald. Indien de landbouwer alles in het werk had gesteld om een melkophaling op zijn bedrijf toe te laten, zal de volledige som, dus basisprijs plus toeslagen, voor de maand december van de niet-opgehaalde melk worden vergoed. Alle melkveehouders werden voor 15 januari 2011 individueel op de hoogte gebracht van de afhandeling van hun dossier. In tussentijd is er in de loop van de maand februari overleg gepland tussen de landbouworganisatie en de Belgische confederatie van de zuivelindustrie om voor de toekomst afspraken te maken om dergelijke omstandigheden op te vangen via een algemeen winterprotocol.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, we kennen u als een man die zich dag en nacht inzet voor de landbouw en de andere economische sectoren, niet alleen vanuit uw functie van minister-president, maar ook vanuit uw voorgeschiedenis. Toch denk ik dat het niet slecht zou zijn om een brief te schrijven aan uw Waalse collega, minister Marcourt. Dit nieuws kwam op radio en televisie en in de kranten. Vlaamse ondernemingen – en dan heb ik het niet alleen over de landbouwbedrijven – krijgen de indruk dat in Wallonië alles kan en in Vlaanderen niet. Rekening houden met de budgettaire beperkingen trachten wij een aantal prioriteiten te stellen. Vanochtend stond in de krant dat de minister van Onderwijs cultuurscholen zal oprichten. Ik vraag me af met welke middelen dat zal gebeuren. Dit is dan ook een uitstap in de andere richting.

Men krijgt soms de indruk dat in het zuiden van het land alles mogelijk is, dat de overheid in alle omstandigheden bijspringt en geld op tafel legt, terwijl dat in Vlaanderen niet kan. Men krijgt dan ook de indruk dat de Vlaamse Regering niets wil doen. Uit het effectieve verhaal blijkt nu dat de bewegingsruimte die minister Marcourt heeft, veel beperkter is dan wat hij had aangekondigd. Vanuit uw functie als minister-president zou u uw Waalse ambtsgenoot kunnen vragen om een beetje voorzichtiger te zijn bij een dergelijke communicatie, om zich te houden aan de Europese regelgeving en om geen verklaringen af te leggen die achteraf niet haalbaar blijken.

Minister-president Kris Peeters: Dat zal ik doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de fouten in de perceelaangifte bij landbouwers - 847 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister-president, de digitale nieuwsbrief Kortweg AGRO schreef dat in december 26.000 Vlaamse landbouwers bericht kregen dat het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) één of meer referentiepercelen in hun verzamelaanvraag had gewijzigd. In 2010 werden in totaal 100.000 percelen aangepast naar

aanleiding van een terreincontrole of een administratieve controle op de juiste intekening van de percelen. Het ALV, afdeling Markt- en Inkomensbeheer, heeft begin december een bericht verstuurd naar alle landbouwers van wie één of meer referentiepercelen werden gewijzigd in hun verzamelaanvraag voor de campagne 2010.

Ook in voorgaande jaren gebeurden er wijzigingen, maar het aantal in 2010 is veel groter. Het gaat immers over meer dan 100.000 percelen van 26.000 landbouwers. De aanpassingen kunnen bij een deel van de dossiers aanleiding geven tot verminderde uitbetaling van de subsidies. Indien de nieuwe referentieoppervlakte kleiner is dan de aangegeven oppervlakte wordt dit in mindering gebracht. Dit zal vooral het geval zijn voor de bedrijven die met een krapte of een tekort aan subsidiabele oppervlakte zitten.

Indien een perceel met een beheersovereenkomst naar beneden wordt aangepast, kan dit ook invloed hebben op de uitbetaling, eventueel zelfs met een retroactieve aanpassing van het contract. Minister-president, u kunt zich inbeelden dat landbouwers zich vragen zullen stellen als ze dit lezen. Ik probeer die vragen te stellen in hun plaats.

Minister-president, vanwaar komt het grote aantal perceelaanpassingen in 2010 en waar ligt het verschil met voorgaande jaren? Wat zijn de meest voorkomende fouten die landbouwers maakten bij hun verzamelaanvraag en zijn er verschillen met voorgaande jaren? Werden de landbouwers vooraf voldoende geïnformeerd over het correct invullen van de verzamelaanvraag? Hoe werden deze terreincontrole en administratieve controle uitgevoerd? Gaat het om steekproeven of werd iedere verzamelaanvraag gecontroleerd? Werden de controles strenger uitgevoerd dan voorgaande jaren? Kunnen de landbouwers, als ze denken dat ze gelijk hebben, bezwaar indienen en zo ja, hoe?

De heer Jos De Meyer: Minister-president, vorige week vrijdag heb ik een heel interessant bezoek gebracht aan Agriflanders. Aan het e-loket dat we hebben bezocht, kregen we te horen dat foute aangiften in de toekomst quasi onmogelijk worden. Dat is ongetwijfeld belangrijk. Als er zoveel kleine correcties moesten gebeuren, is dat een teken dat er misschien toch iets fout is gegaan op het vlak van communicatie. De wijze waarop er in de media soms over geschreven is, gaf de verkeerde indruk dat er ernstige problemen konden zijn. Als de uitleg die we vorige week hebben gekregen juist is, gaat het over een miniem probleem.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Communicatie is altijd belangrijk. Journalisten moeten goede informatie krijgen en er dan deftige artikels over maken, maar die zorg hebben we allemaal.

U hebt gelijk, mijnheer Callens, het gaat over kleine correcties. Deze aanpassingen zijn steeds het resultaat van een grondige administratieve controle of een terreincontrole. Dankzij een performant perceelsinformatiesysteem kan de administratie kleine afwijkingen, tot zelfs één are, vaststellen en aanpassen in het dossier van de landbouwer. In het overgrote deel van de gevallen gaat het dan ook effectief om bijzonder kleine wijzigingen en aanpassingen aan de door de landbouwer aangegeven perceelsoppervlakte zodat de financiële repercussies nihil of gering zijn. Bovendien werden niet alleen percelen verkleind, maar soms ook vergroot, volgens de fysische contouren zichtbaar op luchtfoto's, volgens de bevindingen van de terreincontroles of teledetectiecontroles, of via nieuwe satellietbeelden van het betrokken campagnejaar.

Na een analyse van correcties aan een representatieve groep van landbouwgebruikspercelen blijkt dat de impact van de perceelscorrecties in het totaal een vermindering van slechts 0,32 procent van het totale referentieareaal tot gevolg heeft. De percelen waarbij er zich daadwerkelijk een vermindering van het landbouwareaal voordoet, zijn hoofdzakelijk percelen die volledig of gedeeltelijk bestaan uit een oppervlakte die niet in aanmerking komt voor landbouwdoeleinden. Dat staat in artikel 2 van Verordening 1122/2009.

Vanaf 2010 kan worden gebruikgemaakt van het Grootschalig Referentiebestand (GRB) van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV). In die nieuwe instrumenten hebben we zwaar geïnvesteerd. Dit laat toe om oppervlakten die niet in aanmerking komen voor de uitbetaling van Europese landbouwsubsidies – gebouwen, bijgebouwen, wegen, openbare terreinen, spoorwegen – met grote nauwkeurigheid te bepalen en te verwijderen.

Het controlesysteem dat nu door de Vlaamse administratie wordt gehanteerd, wordt, in alle bescheidenheid, als best practice beschouwd in de Europese Unie. De Europese Commissie overweegt om in de toekomst de verplichte controles ter plaatse bij de landbouwers te verlagen van 5 naar 1 procent voor de lidstaten die over een efficiënt perceelsinformatiesysteem beschikken. Het agentschap en de landbouwers hebben er dus alle belang bij om de kwaliteit van de percelenlaag continu te verbeteren en te bewaken. Dit zal immers uiteindelijk in het voordeel zijn van de landbouwer, die minder controles zal moeten ondergaan. Maar zulke zaken komen minder aan bod in de kranten.

Bovendien zijn alle Europese lidstaten verplicht om vanaf 2011 jaarlijks een kwaliteitscontrole uit te voeren op het perceelsinformatiesysteem en dat te rapporteren aan de Europese Commissie. Een negatieve uitslag kan leiden tot financiële sancties voor de betrokken lidstaat. Dat is in het belang van de landbouwers en als we niet opletten, worden ze er ook financieel door getroffen, in de eerste plaats dan de betrokken lidstaat, met alle gevolgen van dien.

Het Agentschap voor Landbouw en Visserij heeft ook in de voorgaande campagnes aanpassingen aan landbouwgebruikspercelen uitgevoerd. In het verleden werden deze correcties pas bij het voordrukken van de Verzamelaanvraag van de volgende campagne gecommuniceerd. Dit jaar wou het ALV de landbouwers vroegtijdig informeren om zo duidelijkheid te scheppen vóór de nieuwe aangifte, maar dat heeft ook wat commotie teweeggebracht.

Samengevat zijn de meest voorkomende fouten die landbouwers maken, onnauwkeurige intekeningen van hun landbouwgebruikspercelen, het insluiten van oppervlakten die niet in aanmerking komen voor landbouwdoeleinden zoals wegen, tuinen, huizen en het niet voldoende aanpassen van perceelscontouren aan de gewijzigde gewassituatie. Dit dient enigszins genuanceerd te worden. De dossierbehandelaars van het ALV kunnen digitaal veel verder inzoomen bij het intekenen zodat zij de landbouwgebruikspercelen beter in overeenstemming kunnen brengen met de terreinrealiteit. Hierdoor kan de administratie ook minimale perceelscorrecties uitvoeren die de landbouwer bij het indienen van zijn papieren Verzamelaanvraag niet kon opmerken. Landbouwers zijn te goeder trouw, maar het instrument waarover we nu beschikken, kan dat heel gedetailleerd aanpakken. De minimale perceelscorrecties zijn wat moeilijker. Het is dan ook geen bewuste fout van de landbouwer in kwestie.

De landbouwers werden vooraf voldoende geïnformeerd over het correct invullen van de verzamelaanvraag. Het ALV gebruikt jaarlijks diverse communicatiekanalen om landbouwers en landbouwconsulenten zo optimaal mogelijk te informeren. Die kanalen zijn de uitgebreide toelichtingsnota bij de Verzamelaanvraag, eerstelijns hulp verstrekt door de buitendiensten van het ALV via direct contact, telefonie, briefwisseling of e-mail, actieve deelname aan studiedagen en informatieavonden met presentaties over de Verzamelaanvraag, informatiesessies, een online helpfunctie en een goed bemande infolijn voor het e-loket, infosessies op landbouwbeurzen zoals Agriflanders, en persberichten in de landbouwpers.

De brieven die werden verstuurd naar landbouwers met betrekking tot wijzigingen aan hun landbouwgebruikspercelen moeten eveneens in de informatiecampagne worden opgenomen. Ze hebben namelijk tot doel landbouwers correct te informeren over de aanpassingen aan hun dossier met het oog op het correct invullen van de Verzamelaanvraag voor het campagnejaar 2011. Anderzijds wordt, conform artikel 54 van de verordening, bij vaststelling van een

onregelmatigheid bij een terreincontrole, de betrokken landbouwer hiervan op de hoogte gebracht.

Het ALV beschikt over een efficiënt systeem voor het uitvoeren van gerichte kwaliteitscontroles op landbouwgebruikspercelen. Daarbij wordt op een gerichte manier op zoek gegaan naar percelen die mogelijk een oppervlakte bevatten die niet in aanmerking komt voor landbouwdoeleinden of naar percelen waarvan de intekening kan worden verbeterd. Een spoorweg bijvoorbeeld eindigt niet, die loopt door. Hiervoor worden specifieke algoritmes gebruikt. Als er bijvoorbeeld een grafische overlap bestaat tussen een gebouw van het Belgische kadaster en een landbouwgebruiksperceel, bestaat er een kans dat het perceel moet worden gecorrigeerd.

Daarnaast wordt het ALV vanuit de Europese Commissie verplicht om via risicoanalyses jaarlijks een specifiek percentage controledossiers te bepalen. Het totale aantal controles dat elk jaar ter plaatse wordt uitgevoerd, betreft ten minste 5 procent van alle landbouwers die een aanvraag indienen voor de bedrijfstoelageregeling, de regeling inzake een enkele areaalbetaling of oppervlaktegebonden betalingen in het kader van specifieke steun. We moeten die 5 procent doen van Europa, maar zoals ik zei, denkt Europa eraan om van 5 naar 1 procent te gaan onder bepaalde voorwaarden.

De administratieve en de terreincontroles werden in het campagnejaar 2010 niet strenger uitgevoerd dan in voorgaande jaren. Wel waren er meer administratieve controles doordat er, zoals reeds aangegeven, ook meer externe referentiedata voorhanden waren en er dus efficiënter kon worden gewerkt.

Landbouwers kunnen te allen tijde bezwaar indienen bij de buitendienst van het ALV, die hun dossier beheert. Dit is ook duidelijk vermeld in de brief waarbij de gewijzigde landbouwgebruikspercelen aan de betrokken landbouwers zijn meegedeeld. Dat is daar netjes in opgenomen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Vorige week hebben we op Agriflanders een kleine voorstelling gekregen over de aangiften door de ICT-specialist. Ik denk dat de aanwezigen allemaal dezelfde indruk hadden. Voor een landbouwer is het niet eenvoudig om dat allemaal te kunnen. Ik heb het niet over een jonge, pas afgestudeerde landbouwer, maar voor sommige landbouwers is dat een probleem. U en ik weten heel goed dat de meeste van die aangiften worden gedaan door andere mensen dan de landbouwer zelf.

Doordat dit vorig jaar is gebeurd, zullen de meesten hebben geleerd dat ze een juiste aangifte moeten doen, dat ze rekening moeten houden met elementen die door Vlaanderen en Europa worden opgelegd. Ik hoop dat we dit probleem zullen kunnen afsluiten.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Callens, ik denk dat u gelijk hebt. Voor een deel van de landbouwers, zeker voor de oudere generatie, is het gebruik niet altijd eenvoudig, in tegenstelling tot wat mensen uit de administratie soms durven te denken. Anderzijds leert dit dossier dat er een immens spanningsveld is tussen perceptie en realiteit. Als we horen dat het Vlaamse controlesysteem als voorbeeld wordt gesteld in Europa, en dat het over minimale afwijkingen gaat zonder financiële gevolgen, dan vraag ik me af of dit geen storm in een glas water is. We moeten dit durven te relativiseren. Voor de oudere beroepsgroep is informatica niet altijd vanzelfsprekend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■